

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. *Så här arbetar vi inom dagvården i Eckerö för att förverkliga barnomsorgens målsättning*

	Sid
a) Ett barnperspektiv, beaktat barnets bästa-principen som grund för verksamheten	2
b) Goda lekmöjligheter	2
c) God omvårdnad	2
d) Ett individualiserat bemötande	3
e) Demokrati och rättvisa, förebyggande mobbningsarbete	3
f) Jämställt bemötande av flickor och pojkar	4
g) Ett bra samarbete med hemmen	5
h) De vuxna som goda förebilder	5
i) Ett medvetet stöd till barnets sociala, emotionella	6
j) och kognitiva utveckling	6
k) Barnets behov av tillräcklig fysisk aktivitet	6
l) Stöd till barn med annat modersmål	7

2. *Planeringen för förverkligandet av målen i de centrala ämnesinriktningarna*

• Språk och kommunikation	8
• Matematik	8
• Natur och miljö	9
• Etik och livsåskådning	9
• Fysisk aktivitet och hälsoinriktning	10
• Kulturarv, historia och samhälle samt konst och kultur	10
• Sång, musik och drama	11

3. *Rutiner för skolberedskapsförberedelser*

4. *Vårt samarbete med skolan*

1. Så här arbetar vi inom dagvården i Eckerö för att förverkliga barnomsorgens målsättning enligt barnomsorgslagen och enligt grunderna för förundervisningen

a) Ett barnperspektiv, beaktat barnets bästa-principen som grund för verksamheten

Daghemmets verksamhet har sin grund i principen om barnets bästa i enlighet med det som bestäms i barnkonventionen.

Barnets bästa ska komma i främsta rum i alla åtgärder som berör barnet. Barn har behov att bli erkända och igenkända som individer på sina egna villkor.

På daghemmet tillgodoser vi barnets behov av trygghet och lär barnet att sätta gränser för sitt handlande.

Vi tillgodoser barnets behov av stimulans som t.ex att kunna utforska sin omvärld.

Barnet måste också få tillfälle att känslomässigt och socialt träna sig i samspelet med andra barn och vuxna.

Viktigt för barnets utveckling är också att träna förmågan att fatta beslut och att ta ansvar. Detta möjliggörs genom att barnet får uppgifter som det mognadsmässigt- och åldersmässigt klarar av.

b) Goda lekmöjligheter

” Ett lekande barn blir en fantasirik vuxen ”

På daghemmet har vi gynnsamma förutsättningar för lek.

Leken ändrar efter årstider; utomhus har vi sand, vatten, snö, is, möjlighet att bygga koja mm....

Även inomhus ändrar vi ofta lekmiljön för att stimulera olika slags lek och grupperingar.

Olika lekar utvecklar barnet på olika sätt; lek med kropp och sinnen, rörelselekar, låtsas och rollek, grupplek och regellekar.

I daghemmets dagsprogram ingår såväl ledd lek som fri lek både inom och utomhus.

I vårt dagliga program leker vi ”gamla” traditionella lekar där lekens syfte också är att ”jobba” ihop gruppen. Alla är med i leken, barn som vuxna – ingen vinner eller förlorar eller blir stående utanför på sidan. I leken övas turtagning, hänsyn mm och genom olika lekar utvecklas barnet socialt, motoriskt, språkligt och emotionellt.

På daghemmet har vi en stimulerande miljö med olika lekmaterial t.ex en dockvrå som inspirerar till olika slags rollekar, utklädningskläder, temalådor, olika konstruktionsmaterial (lego, klotsar mm) Utomhus har daghemmet en underbar gård med olika uteleksaker som gungor, klätterställning, rutschbana, karusell, gungbrädor, linbana, lekstuga och båtar mm.

Dessutom erbjuder gården barnen möjligheter att leka i skog – och vill vi ha något mera så har vi naturen runt omkring oss.

c) God omvårdnad

Så här beskriver vi god omvårdnad på daghemmet och så arbetar vi för att tillgodose barnets behov:

Det handlar om att tillgodose grundläggande fysiska, sociala och emotionella behov. Såväl i arbetet med yngre som äldre barn i daghemmet är omvårdnaden viktig. T.ex vid av- och påklädning, uppmärksamhet på att barnen lär sig god hygien och får näringsrik mat, tröst, uppmuntran och annan emotionell kontakt som för barnen bekräftar att den vuxne ser, förstår och respekterar barnet som individ.

En nödvändig förutsättning för barnets inläring och utveckling är att de känner trygghet och att de får sina grundläggande behov av omsorg och stimulans tillgodosedda. Det är viktigt att barnen känner sig accepterade som individer och gruppmedlemmar.

En god omvårdnad är därför en viktig grund för den pedagogiska verksamheten. Dessutom innehåller omvårdnaden i sig många pedagogiska kvaliteter.

Omvårdnadssituationerna är bland de mest nära och intensiva kontakterna mellan barn och vuxna. God omvårdnad innebär även att daghemmets verksamhet bygger på rutiner – barnen känner en stor trygghet i att veta vad som ska hända härnäst.

d) Ett individualiserat bemötande

Barngruppen består av enskilda barn som vart och ett kommer till daghemmet med sina specifika erfarenheter, behov och intressen. I gruppen utvecklas sociala normer och mönster, samhörighet och gemensamt handlande.

I daghemmets pedagogiska verksamhet är det viktigt att uppmärksamma båda dessa aspekter, det enskilda barnet och gruppen. Det finns även ett nära samband mellan dessa.

Om det enskilda barnet får sina individuella grundläggande behov tillgodosedda blir det lättare för henne/honom att vara en välfungerande gruppmedlem.

I barngruppen ser pedagogerna ofta när ett barn avviker från övriga barn i barngruppen, behov- eller beteendemässigt.

Då är det viktigt att använda barnobservationer som ett dagligt redskap i arbetet i barngruppen.

Det är viktigt att man informerar alla i arbetslaget och även ger information till barnets föräldrar för att man på alla sätt ska kunna stödja det enskilda barnet.

Vi följer varje enskilt barn med ett särskilt observationsmaterial från 3 år och fram till skolstarten.

På detta vis hoppas vi säkerställa det enskilda barnets behov.

Barn som behöver särskilt stöd har behov av en väl genomtänkt och planerad verksamhet. Trygghet, regelbundenhet och tydlighet är särskilt viktig för många av dessa barn. Personalen behöver kunna se, förstå och stödja såväl starka som svaga sidor hos barnet.

I vissa speciella fall då barnet kan anses ha omfattande behov av personlig assistans, kan kommunen anställa en barnomsorgsassistent.

Det är också viktigt att barnet får förståelse och respekt för egen och andras sociala och kulturella miljö.

En förutsättning för ett berikande kulturmöte mellan barnen och en grund för förståelse och respekt för varandras kulturer är att personalen på daghemmet ger de nya kulturerna en given plats i sitt val av innehåll i verksamheten.

e) Demokrati och rättvisa, förebyggande mobbningsarbete

Vårt daghem ska arbeta i en anda som främjar demokrati, solidaritet, jämlikhet och ansvar samt aktivt verka för att grundlägga dessa värderingar hos barnen.

Inget av dessa begrepp bör lyftas ut och tolkas isolerat. Barn måste få uppleva att miljön och vistelsen i daghemmet kan kopplas till dessa begrepp men det är också viktigt att barn i konkreta situationer får fundera över frågor som: ”Hur gör vi på daghemmet för att alla ska trivas? Hur ska alla få sitt utrymme? Måste alla följa med och simma? Varför kan Anna och Emil få stanna kvar på daghemmet medan de övriga barnen går iväg till skogen?”

Det gäller för oss alla i daghemmet att göra och vara på ett sätt som gör att begreppen demokrati, jämlikhet, trygghet, solidaritet och ansvar får en innebörd för barnen.

I daghemmets förebyggande arbete mot mobbning har vi en nolltolerans mot mobbningsliknande aktiviteter. Med detta menar vi både verbala och ickeverbala kränkningar i barngruppen.

Barnen får inte med blickar eller ord behandla varandra okamratligt. Vi talar också ofta om allas lika värde i gruppen och att man har rätt att tycka olika och att vara olika.

Daghemmet kommer ännu mera att fokusera på att främja utvecklingen av social och känslomässig kompetens hos barnen. Förutom att daghemmet använder StegVis materialet har vi också ett annat material för lite yngre barn, Start.

Vårt mål är att uppmuntra barnen att arbeta för ett daghem där alla trivs, att förebygga mobbning och våld och lära barn empati, problemlösning och självkontroll.

Vårt daghem har även en handlingsplan för att förebygga och ingripa i mobbning.

f) Jämställt bemötande av flickor och pojkar

De vuxna på daghemmet ska ha ett medvetet förhållningssätt som verkar för jämställdhet mellan flickor och pojkar. Vår utgångspunkt i genusarbetet är att vi ska tillföra och inte ta ifrån. Alla barn oavsett kön ska fritt få välja lekmaterial och aktiviteter. Båda könen blir vinnare och barnen får fler valmöjligheter när de utvecklar sin personlighet, sina färdigheter och intressen.

Vi ska bemöta varje individ likvärdigt oavsett om man är flicka eller pojke. Alla barn är lika viktiga för gruppen.

Daghemmet har rent konkret ändrat namn på lekrum i huset (tidigare legorum – nu röda rummet mm) samt tänkt på att lekmaterial i rummen ska vara blandat för att locka alla barn t.ex dinosaurier, troll, hästar eller legolådor, prinsessor, slott och drakar.

Personalen tänker på att vara neutral i sitt språk för att inte styra barnens tänkande in i könsroller. T.ex om ett barn spiller på sin tröja säger vi; ”det är ingen fara, mamma eller pappa tvättar den hemma”.

I barngruppen bemöter personalen individen. Vi befäster inte särskilt om det är pojke eller flicka då barnet väljer aktivitet både i fri lek ute och inne.

Alla barn på daghemmet syr och pysslar med pärlor då de är 5 och 6-åringar. Detta är ett led i vår skolförberedande verksamhet då vi observerar motorik, öga/hand koordination och kognitiv förmåga. Personalen försöker ha ett varierat utbud av böcker och sagor som kan vara intressanta för hela barngruppen.

Vid skapande verksamhet hängs barnens alster och teckningar alltid upp gemensamt på en stor vägg. Det är ingen skillnad på varken ålder eller kön.

Både flickor och pojkar tycker om att leka med utklädningskläder och klär sig i olika roller och kostymer. Vi försöker ha en medveten och genomtänkt verksamhet som inkluderar både individens roll i gruppen samt erbjuda alla barn samma material och möjligheter oavsett kön.

g) Ett bra samarbete med hemmen

Så här vill vi på daghemmet stödja familjens fostran och så här vill daghemmet bidra till goda uppväxtvillkor för barnet:

Barnet delar sin dag mellan familjen och daghemmet och växer upp i ett växelspel mellan dessa två miljöer. Vårdnadshavare och personal delar ansvaret för barnen. Genom att kommunicera med varandra kan de vuxna knyta ihop barnets uppväxtmiljöer och förstå barnet utifrån vad det är med om i de båda miljöerna.

Det är viktigt att vårdnadshavarna känner att de kan lita på daghemspersonalens kompetens och bedömningar. Vårdnadshavarna är de som känner barnet bäst men det är personalen som känner barnet i daghemsgruppen.

När barnet börjar på daghemmet inleds detta alltid med en inskolningsperiod. Inskolningen är individuell och då grundläggs barnets trygghet genom att vårdnadshavarna aktivt är med. Genom att delta i barnets inskolning får vårdnadshavaren en naturlig inblick i daghemmets dagliga verksamhet och rutiner. Den dagliga kontakten med vårdnadshavarna får vi när barnet lämnas och hämtas på daghemmet. Man har även då möjlighet att prata om hur dagen har varit. När barnet börjar på daghemmet får vårdnadshavarna ett informationsblad om daghemmets verksamhet. Daghemmets arbetsplan finns uppsatt på anslagstavlan i hallen och som vårdnadshavare har man möjlighet att följa med vad som händer i veckoplaneringen genom att titta på vårt veckoschema som hänger i hallen. Varje höst hålls ett "föräldramöte" där vi informerar om vår verksamhet och ger vårdnadshavarna möjlighet att ställa frågor. Vi ger även vårdnadshavarna möjlighet att komma på utvecklingssamtal där vi tillsammans går igenom ett observationsmaterial som följer barnet från tre år och fram till skolstarten.

Daghemmet ordnar även gemensamma fester för barn, föräldrar och personal som julfest och vårfest. Under höst- eller vårterminen ordnas en soppkväll för barnen och deras familjer för att samla in pengar till vårt fadderbarn på Haiti. På våren brukar vi samlas en kväll och kratta och vårstäda vår daghemsgård.

Som vårdnadshavare är du alltid välkommen att hälsa på oss i daghemmet och delta i vår verksamhet.

h) De vuxna som goda förebilder

Alla vuxna på daghemmet ska känna till vilka mål vi har och planera verksamheten utifrån dessa. Daghemmets verksamhet har sin grund i de demokratiska principer som slagits fast i barnomsorgslagen.

De vuxna i daghemmet tar ställning till och funderar över hur jämlikhet, solidaritet, trygghet och ansvar tar sig uttryck i det vardagliga samspelet mellan vuxna, mellan barn och mellan vuxna och barn. Oavsett hur ett arbetslag fungerar utgör det en förebild för barns demokratiska fostran.

Hur man som pedagog tolkar och förverkligar de övergripande målen får stor betydelse både för barnets identitetsutveckling och för dess värderingar.

På daghemmet diskuterar vi kontinuerligt våra gemensamma regler som vi har ute och inne och hur vi ska kunna motivera för barn och för varandra varför vi gör som vi gör.

Som vuxna är vi alltid de bästa förebilder för barnen. Det är viktigt att vi alltid föregår med gott exempel i hur vi bemöter varandra med jämlikhet och respekt. I vardagen tar det sig uttryck i att lyssna på och se varandra samt att acceptera de olikheter som finns.

i och j) Ett medvetet stöd till barnets sociala, emotionella och kognitiva utveckling

På daghemmet arbetar vi för att barnen ska utvecklas allsidigt. Med andra ord: de ska inte bara bli bra på att räkna till tio utan också på att lösa konflikter, hantera sina känslor, leka, skapa, balansera, ta till sig instruktioner, utveckla språk och begrepp och så vidare...

Att stödja barn i deras identitetsutveckling är inget man kan göra under en begränsad period eller som ett tema. Hur barn blir medvetna om sig själva och sina relationer till andra beror på alla de erfarenheter ett barn får. Det beror såväl på hur barnet bemöts varje dag i varje situation av vuxna, liksom av andra barn, som att de får hålla på med ett för dem meningsfullt innehåll.

Det viktiga är att barnet får det utrymme det behöver, att man respekterar barnet och lyssnar på det, att barnet får ta initiativ, fullfölja sina intentioner, vara med och bestämma och kunna påverka.

Barns sociala, känslomässiga, motoriska och intellektuella utveckling är nära sammankopplade och många gånger svåra att skilja åt.

En social kompetens hos ett barn kan vara att kunna organisera lekar och roller, att vänta på sin tur, lösa konflikter, göra sig hörd, följa någon annans förslag, ha egna idéer och stå för dessa, samarbeta osv. Det krävs olika kompetens i olika situationer; en kompetens för att samspela i en lek, en annan för att vänta på sin tur.

Barn behöver få hjälp med att börja hantera sina inneboende känslomässiga tillgångar genom att man hjälper dem att t.ex. reda ut varför de själva eller någon annan är besviken, arg, rädd, ängslig och liknande.

Att stödja barns känslomässiga utveckling i daghemmet innebär att man använder alla spontana situationer som uppstår i vardagen. Tala om känslor med barnet, sätta ord på känslor och visa att alla känslor är okey.

De intellektuella kompetenserna kan vara minnesstrategier, språk- och kommunikationsförmåga, förmåga att lösa problem, uppfatta olika aspekter av sin omvärld och liknande.

Daghemmet erbjuder en verksamhet med ett rikt och varierat innehåll som ger barn möjlighet att fördjupa sina kunskaper om sig själva och sin omvärld. Innehållet ska stödja barnets utveckling av identitet, begrepp om omvärlden och förmåga att kommunicera med andra.

Personalen väljer innehåll utifrån barnens förmåga, de tankar och intressen som de uttrycker samt vad som bedöms vara viktigt för dem.

Natur, kultur och samhälle ska på ett naturligt sätt ingå i den praktiska verksamheten bl.a genom ett temainriktat arbetssätt där inläringen sker genom lek.

k) Barnets behov av tillräcklig fysisk aktivitet

Erfarenhet och forskning bekräftar gång på gång att rörelse är viktig för inläringen och att det finns ett klart samband mellan motorisk utveckling och känslomässig samt intellektuell utveckling. Barnets självförtroende växer med ökad kroppsmedvetenhet och ökad fysisk förmåga.

Barn har stort rörelsebehov och finner glädje i att använda kroppen. Allt eftersom kroppen växer måste barnet öva sin behärskning av armar och ben, balans och samordning av rörelser. Barnens rörelseglädje ska tas tillvara och uppmuntras i daghemmet.

Daghemmet ska stimulera barnen att använda rörelser och dans i lekfullt improviserande och skapande, att öva rytm och samordning, att gestalta och bearbeta olika intryck och upplevelser.

Rytmik, dans och rörelselekar är en ständig källa till glädje i daghemmet.

”Lär med kroppen. Det fastnar i huvudet”.

Det är klarlagt att rörelse- och idrottsträning påverkar såväl kroppsliga som själsliga funktioner.

Gynnsamma effekter har påvisats på områden som språkutveckling och begreppsbildning, jaguppfattning och självförtroende. Förmåga att uttrycka sig i tal och skrift samt att våga uttrycka känslor stimuleras. Även samarbetsförmåga, anpassningsförmåga och hänsynstagande stimuleras genom det grupparbete som är förutsättningen för många lekbetonade övningar.

1) Stöd till barn med annat modersmål

På daghemmet är det viktigt att personalen stimulerar barnen att uttrycka sig i ord och samtalar med dem i lek och vardagliga sysslor. Barnen ska ges rikliga tillfällen att använda och utveckla det talade språket i samtal genom att beskriva och berätta och lyssna på andra. Rim och ramsor, nonsensvers, poesi, sång- och danslekar, rollekar och drama är viktiga för språkutvecklingen. Barnens egna fantasier och berättelser ska också stimuleras i daghemmet.

På vårt daghem är alla barn med i olika ”språkleksgrupper”, indelade enligt ålder. I dessa grupper håller vi på med rim och ramsor, olika lekar, tränar begrepp, färger, sjunger och läser sagor. I dessa grupper har vi möjlighet att ge barnen extra stöd och träna det som specifikt behöver extra träning. På småbarnsavdelningen har man sagopåsar och sagolådor dvs man berättar sagor med konkret material.

I språkleksgrupperna används bilder som stöd och vi jobbar med olika kategorier (mat, frukt, kläder, fordon, djur på bondgården eller i djungeln mm).

Förutom detta har vi även möjlighet att ge barnet en individuell träning anpassad efter behov samt förbereda barnet inför kommande förundervisning.

Personalen på daghemmet pratar konsekvent svenska och vi betonar för vårdnadshavarna hur viktigt det är att familjen talar sitt modersmål hemma med barnet.

För barnets personliga utveckling är det viktigt att den kultur barnet kommer ifrån respekteras och att mångfalden på detta sätt tydligt får berika vardagen i daghemmet.

2. Här följer en beskrivning av:

Planeringen för förverkligandet av målen i de centrala ämnesinriktningarna

Grundläggande för all vår planering i daghemmet är att alla barn ska få utvecklas och lära sig i sin egen takt.

Varje år utgår vi från vår målsättning och planerar förundervisningen utifrån hur vår daghemsgrupp ser ut och mer specifikt hur ”förskolegruppen” ser ut. Ibland behöver man dela in barnen i mindre grupper och jobba utifrån var barnen är både mognadsmässigt och åldersmässigt.

Språk och kommunikation

På daghemmet är det viktigt att barnen får möjlighet att uttrycka sig i grupp men även samtala enskilt med vuxna på daghemmet. I den dagliga samlingen pratar vi om vilken veckodag vi har, vilket datum det är och vilken månad vi har. I samlingarna tar vi upp olika teman som vi pratar om samt årstidsväxlingar och barnen har möjlighet att lyssna på den vuxna men även på varandra. Det är viktigt att alla barn får möjlighet att uttrycka sin mening och att använda språket för att uttrycka sina känslor. Vid matsituationen när vi sitter och äter tillsammans med barnen har vi goda möjlighet att träna på att samtala med varandra i lugn och ro och träna på att vänta på vår tur.

Varje dag har vi ”språklekar” där barnen har möjlighet att utveckla sin språkliga medvetenhet. Målet är att väcka barnens intresse för det talade och det skrivna språket.

Vi har bokstavspåsar och kort med både bild och ord. Vi visar bokstäver och kopplar dem till olika ljud, vi tränar lägesbegrepp och prepositioner. Våra sexåringar på daghemmet har Språklekar enligt Bornholmsmodellen..Programmet genomförs under en period av åtta månader på daghemmet och repeteras i skolan under åtta veckor. Det är viktigt att barnen känner det lustfyllt och roligt att leka med språket – ingen får känna sig misslyckad eller dum.

Sagoläsning ingår dagligen i vårt program, ibland flera gånger per dag och barnen ges möjlighet att diskutera det man hört. Vi pratar om ”svåra” ord, vad de betyder och går igenom orsaker till att det gick som det gick i sagan.

Om det ingår barn i gruppen som använder alternativ och kompletterande kommunikation eller stödtecken är det vår målsättning att alla barn i barngruppen ska kunna kommunicera med varandra.

Matematik

På daghemmet utgår matematiken alltid från naturliga, konkreta vardagliga situationer.

I den dagliga samlingen räknar vi alla barn; hur många är här, vilka är sjuka och vilka är lediga.

Vi tittar på almanackan, vilken dag vi har och vilket datum och vilken månad det är.

I tamburen när vi klär på och klär av oss blir det naturligt att prata om hur många är ett par; skor, stövlar, handskar, vantar mm.

När 5 och 6-åringarna dukar till lunch måste man räkna hur många man ska duka till vid varje bord, hur många glas, bestick, brödkorgar mm.

I daghemmets dagliga verksamhet syr barnen på väffeltyg och där räknar man när man syr mönster, likaså när barnen lägger pärlor eller trär halsband måste man räkna när man plockar pärlor och gör olika bilder och mönster.

Vi spelar olika spel på daghemmet, spel där man räknar och flyttar tärningen antal steg.

Varje höst och vår mäter vi barnen och skriver upp hur långa de är. Barnen kan varje dag titta på schemat och se hur långa de är och på våren när vi mäter igen och skriver barnets längd med en annan

färgpenna ser barnet hur mycket det har vuxit på ett år. På ett naturligt sätt pratar vi om begreppen lång och kort, stor och liten.

Eftersom våra språkleksgrupper har namn efter formerna; triangel, kvadrat, cirkel och oval får barnen varje dag höra dessa begrepp.

I förundervisningen använder vi ett material som heter ”matte på burk”. Detta material som består av roliga matteburkar ger barnen chans att bekanta sig med matematikens grunder på ett lekfullt sätt.

Vi använder även speciella kort och spel med siffror, vi sorterar knappar, tränar olika begrepp och ordningsföljd på detta sätt.

Vi har också ”räknesagor” där barnen ritar olika additions- och subtraktionsuppgifter. Genom saga och berättelse förs barnen in i det matematiska tänkandet.

Natur och miljö

Under höst- och vårterminen har vi skogsdag en gång i veckan och då är vi ute i skogen hela förmiddagen. I skogen kan vi följa årstidsväxlingar, vi lär oss respektera naturen, att inte bryta kvistar från träden, att myrstacken är myrornas hem och därför petar vi inte i den med pinnar osv.

I förundervisningen har vi narurlära; vi lär oss om växter, träd, djur, miljö mm. Vi lär oss om kretslopp och hur allt hänger ihop i naturen och för att riktigt kunna utforska allt vi ser har vi lappar med oss i skogen, vi lär med alla våra sinnen.

Inom förundervisningen jobbar vi temainriktat; vi följer djur och växtliv och gör egna naturböcker. På daghemmet sorterar vi och återanvänder material när vi skapar och pysslar.

Genom att vi har skog på daghemsgården lär sig barnen att vara rädda om naturen. Våra barn leker gärna i skogen där det finns stenar, kottar, bark mm. Vi har även mycket djur omkring oss och på vintern kan vi studera fåglar som kommer till fågelbordet.

Etik och livsåskådning

I daghemmets verksamhet får barnen på ett naturligt sätt inblick i seder och traditioner samt kyrkliga högtider.

Tros- och livsfrågor är inget ämne för ett tema men vår roll som vuxna på daghemmet är att fånga upp dessa frågor när de kommer upp, antingen som funderingar från barnen eller när de blir aktualiserade av någon händelse. Personalen kan som trygga vuxna visa barnen att de tar dem på allvar och hjälper dem att fundera och utveckla sina tankar.

Vi gör studiebesök till kyrkan. Om daghemmet har barn vars familj har en annan livsåskådning samtalar vi med vårdnadshavarna om hur vi på bästa sätt kan ordna det för barnet så att det inte känner sig utanför.

På daghemmet använder vi ett material som heter StegVis som är ett undervisningsmaterial som syftar till att främja utvecklingen av social och känslomässig kompetens hos barn.

Vi gör upp gemensamma trivselregler, vi har en respektfull ton mellan barn och vuxna, barn och barn men även mellan oss vuxna. Som vuxna på daghemmet är vi de bästa förebilder för barnen.

För att rent konkret lära våra barn att vi alla kan hjälpa varandra även om vi bara kan göra en liten sak har daghemmet ett eget fadderbarn på Haiti.

Vi betalar barnets skolgång och vi vet att hon får gå i skola, få ett mål varmt mat om dagen och en tryggad hälso- och sjukvård.

För att få in pengar till detta ordnar daghemmet en ”sopp-kväll” under höst- eller vårterminen för barnen och deras familjer.. Under dagen har barnen skurit potatis, morötter, purjolök, korv mm och bakat bröd. På detta sätt vill vi lära våra barn att vi alla kan göra något för andra barn som inte har det lika bra som vi.

Fysisk aktivitet och hälsoinriktning

I daghemmets dagliga verksamhet ingår mycket utevistelse. Vi är ute i alla väder, i alla fall en liten stund (när det ösregnar eller är mycket kallt).

Utomhus kan barnen få utlopp för sitt rörelsebehov i leken på ett naturligt sätt.

Daghemmets gård ligger i skogsmiljö vilket gör det naturligt för barnen att röra sig över stock och sten.

I skogen finns en tunnel att krypa i, en balansbräda, stockar och stenar, rötter att balansera på mm.

Vi har en karusell som barnen kan snurra i, en backe att rulla ner för och på vintern att åka pulka i.

Barnen kan gunga, klättra i klätterställning, åka linbana, gunga gungbräda mm.

I vårt veckoprogram ingår sång och musik, rörelselekar för hela kroppen, fingerlekar och rim och ramsor. Varje vecka har vi Mini-röris ända från småbarnsåldern.

Vi har olika motoriska aktiviteter som ligger till grund för våra observationer; krypa, åla, rulla, balansera, stå på ett ben, hoppa på ett ben, hoppa jämfota, gå på tå, slå kullerbytta, kasta/fånga boll, hoppa växelhopp, hoppa hopprep, korsa mittlinjen, har statisk styrka, orkar sitta stilla mm.

Höst och vår är vi ute i skogen en förmiddag i veckan och vi promenerar fram och tillbaka till vårt ”skogsställe”.

Våra barn i förundervisningen promenerar fram och tillbaka till skolan och har gymnastik i skolans gymnastiksal en gång i veckan under vintermånaderna. Om det blir skridskois passar vi också på att skrinna.

5- och 6-åringarna på daghemmet åker och simmar till Mariehamn under höst- och vårterminen och geografiskt har vi nära till strand och vatten.

På daghemmet har vi aktiviteter som även utvecklar barnens finmotorik. Vi klipper, pysslar, målar, syr, plockar pärlor mm.

Med barnen i förundervisningen syr vi penaler som de kan ha sina pennor i när de börjar skolan. Vi syr även mjukisdjur och vi lär oss trä i nålen och sy olika stygn.

Vi pratar med barnen om hur viktigt det är att äta frukost på morgonen och vi har fruktstund i morgonsamlingen efter att vi haft utevistelse. Till lunchen har vi salladsbord där barnen kan välja olika grönsaker från olika skålar; sallad, rivna morötter, tomat, gurka, majs/kikärter, salladstost/grynost mm. På detta sätt vågar barnen smaka och de flesta blir jätteduktiga på att äta grönsaker.

Kulturarv, historia och samhälle samt konst och kultur

Vårt daghem är byggt i nära anslutning till servicehuset Solgåden där våra gamla bor. Vi går genom gången som finns mellan husen när vi ska lussa eller ha sångstund för de boende.

I daghemmets verksamhet ingår våra traditioner och vi pratar alltid om olika högtider och hur de firas.

Vi pysslar även inför alla högtider och barnen får laga en julklapp till mamma och pappa och inför morsdag och farsdag lagar barnen presenter som de ger till sina föräldrar.

I vårt temainriktade arbete pratar vi om familjen utifrån barnen, husen vi bor i, vår hemkommun, barnens egen hemadress, vad finns i din by osv.

I våra teman inom förundervisningen ingår även trafik med besök av polisen med jämna mellanrum, ett första hjälp tema med studiebesök på räddningsverket i Mariehamn. I vår kommun finns även en brandstation som vi besöker, vi har även ett bibliotek och en hembygdsgård där man kan uppleva hur människor bodde förr i tiden och hur de var klädda.

Om vi har möjlighet bokar vi någon teater som kan komma och besöka oss på daghemmet.

På daghemmet har vi en tillåtande atmosfär för allt slags skapande. Vi målar och prövar olika tekniker, vi skapar och återanvänder material som föräldrar och andra intresserade hämtar åt oss. Vi gör olika årstidspyssel som vi hänger upp för att göra det trevligt runt omkring oss. Vi ritar ”månadsmänniska” en gång per månad och dessa hängs alltid upp på väggen och sammanställs sen till ett häfte som barnen

får ta hem i slutet av vårterminen. Alla barnens alster hängs upp för att beundras och allt får sen tas hem.

Sång, musik och drama

På vårt daghem tycker vi om att sjunga. Vi sjunger lite varje dag och en gång i veckan samlas vi alla tillsammans och har en gemensam sångstund. Vi har en stor repertoar av sånger som följer olika årstidsväxlingar, högtider, teman och sånglekar som ger uttryck för rörelseglädje.

Våra barn är vana att uppträda med sångprogram; vi sjunger för de gamla som bor bredvid oss i servicehuset, vi uppträder på julfester och vårfester när vi bjuder in barnens syskon och föräldrar, också mor-och farföräldrar är välkomna.

I vår verksamhet ingår även dramalek i olika former och när barn och personal har gemensamma fester brukar det ibland hända att personalen på daghemmet spelar teater för barnen eller dramatiserar olika händelser som vi vill diskutera i barngruppen.

3. Rutiner för skolberedskapsförberedelser

Hela perioden före barnet ska börja skolan är en sorts förberedelse. Vårt pedagogiska program är utformat så att daghemmet ska bidra till en så mångsidig utveckling som möjligt hos varje barn så att barnet är så väl rustat som möjligt och kan gå vidare till skolan och senare ut i livet.

När skolstarten närmar sig har förundervisningen som uppgift att skapa beredskap hos 6-åringarna inför övergången från daghemmet till skolans värld. **Beredskap innebär då att 6-åringarna inser att förundervisningsperioden snart är slut och att de med liv och lust och utan ängslan ser fram emot att gå vidare till skolan.**

På daghemmet använder vi observationsmaterialet ”Axet” som är ett gemensamt observationsmaterial för barnomsorgen i Landskapet Åland. Observationsmaterialet fylls i årligen av barnomsorgspersonalen och ligger till grund för utvecklingssamtal med föräldrarna.

Under året då barnet deltar i förundervisningen görs särskilda observationer. Utifrån dessa kan personalen uppmärksamma sådant som barnet behöver extra stöd och hjälp med. I den pedagogiska personalens kompetens ingår olika pedagogiska metoder att välja mellan så att varje barn kan ges stöd på ett sätt som bäst gynnar det.

När det gäller barnets beredskap att börja skolan bör man i första hand beakta barnets sociala och emotionella mognad som visar sig i samspelet med andra barn och vuxna. Det är viktigt att barnet kan lösa meningsskiljaktigheter, ta motgångar, koncentrera sig och slutföra uppgifter.

Självständighet, intresse och nyfikenhet för lärandet i förundervisningen är viktigt när man bedömer skolberedskapen likaså beaktar man kognitiv, språklig, matematisk, kroppslig och motorisk modnad. Om man tillsammans med vårdnadshavarna beslutar om uppskov med skolstarten gör daghemmet upp en plan för barnets fortsatta lekande och lärande. Om behov finns kan vårdnadshavarna eller personalen begära att barnets behov av specialbarnomsorg utreds. Vi har även möjlighet att koppla in specialbarträdgårdslärare.

Vid behov av mångprofessionellt stöd kan vi samarbeta med Buf-teamet genom nätverksträffar. BUF-teamet organiserar och samordnar de mångprofessionella stödtjänsterna som tal-, ergo och fysioterapi, barn- och ungdomspsykiatri (BUP) samt med pediatrik specialsjukvård i en habiliteringsplan.

I vissa fall när barnet är i behov av assistent antingen enskilt eller i grupp kan kommunen fatta beslut om att anställa en person på basen av rekommendation antingen av pedagogisk personal på daghemmet eller av specialpedagogisk personal.

4. Vårt samarbete med skolan

På vårterminen innan barnen börjar i förundervisningen bjuds föräldrarna in till daghemmet för att få information av skolan om vad som menas med skolberedskap.

Ett möte med skolan och daghemmet hålls under höstterminen. Vid detta tillfälle informerar daghemmet om förundervisningen, hur många barn vi har och om det är något särskilt som skolan behöver känna till inför skolstarten nästa höst. Vi ger även vår arbetsplan till skolan och går igenom hur vi praktiskt förbereder barnen för skolan. Daghemmet och skolan har gått igenom vart förundervisningen bör sträva innan barnet börjar skolan, likaså var skolan tar vid. Samtidigt får vi information om hur det går för ettorna i skolan. **Daghemmet sammankallar till detta möte.**

Ett föräldramöte för föräldrarna till barnen i förundervisningen hålls i skolan i början av vårterminen. Skolan berättar om sina förväntningar på barnen och visar föräldrarna runt i skolan. **Skolan sammankallar till detta möte.**

Under vårterminen har 6-åringarna gymnastik i skolans gymnastiksal en gång per vecka. Dessutom görs skolbesök i mindre grupper några gånger under terminen och vid sista besöket får barnen också äta lunch i skolan.

Vi bjuder in barnens blivande lärare till daghemmet för att se barnen i deras vardagliga miljö. Vi ger även läraren möjlighet att vara med när vi har förundervisning och språklekar. **Initiativet till detta tas av daghemmet.**

Specialläraren kan besöka barnen i förundervisningen under året på eget initiativ och på begäran av daghemmet.

I slutet av vårterminen träffas daghemspersonalen och skolans blivande lärare för en genomgång av överföringsblanketterna som är en del av observationsmaterialet "Axet". Innan detta tillfälle har vi gått igenom blanketterna tillsammans med vårdnadshavarna och fått deras skriftliga samtycke att ge informationen vidare till skolan.

Vårt gemensamma mål är att göra övergången från daghem till skola så smidig som möjligt, allt för våra barns bästa.

